

УДК: 636.52/.58.085

НОРМУВАННЯ КОРМУ ДЛЯ РЕМОНТНОГО МОЛОДНЯКУ КУРЕЙ М'ЯСО-ЯЄЧНОЇ ПОПУЛЯЦІЇ

Клименко Т. Є., Горобець А. І.
Інститут птахівництва УААН

Резюме. Установлено, що при вирощуванні ремонтних курочок м'ясо-яєчного напрямку продуктивності обмеження норми згодовування на 5% у віці 9-21 тижнів сприяє економії корму за період вирощування на 3,7-3,8%, підвищенню однорідності стада на 7,6% і суттєво не впливає на розвиток організму.

Ключові слова: курочки м'ясо-яєчні, ремонтний молодняк, нормування, корми.

Summary. It has been established that under the raising of replacement meat-and-egg hens the limitation of norms of feeding by 5 per cent at the age 9-21 weeks furthers the economy of feeds by 3,7-3,8 per cent during the raising period, the increase of similarity of the stock by 7,6 per cent and it doesn't influence on the development of the organism.

Key words: meat-and-laying hens, replacement youngster, regulation, feed.

Вступ. Поліпшення існуючих та виведення нових порід, високопродуктивних ліній та кросів, реалізація їх генетичного потенціалу можлива лише на фоні повноцінної годівлі, тобто забезпечення потреб птиці в енергії, поживних та біологічно активних речовинах. Це досягається шляхом запровадження нормованої годівлі залежно від віку, виду, породи, фізіологічного стану та систем утримання.

При вирощуванні молодняку для поповнення батьківського стада важливе значення має використання науково обґрунтованих норм годівлі.

Відомі зарубіжні фірми (Ломанн, Еврібрід, Шевер та ін.) для розробки програм годівлі молодняку своїх кросів використовують спосіб обмеженої годівлі, що базується на зменшенні добового споживання повнораціонного комбікорму у певно визначені вікові періоди у порівнянні з годівлею досхоchu [1, 7, 9]. Обмежена годівля ремонтного молодняку курей м'ясного напрямку за віковими періодами дає змогу при раціональному використанні кормів отримувати високий вихід ділової молодки, стримувати процеси ожиріння птиці, стимулювати відтворні функції у несучок.

В світовій птахівничій індустрії намітилась тенденція відокремлення в самостійну галузь виробництва продукції під маркою «label rouge»- розова марка [4,8]. Це птиця екстенсивного утримання має ряд позитивних якостей, завдяки яким їх продукція завойовує ринки, а такими є:

- екологічна чистота і біологічна повноцінність, високі смакові якості м'яса і яєць ;
- висока резистентність до несприятливих кліматичних умов і можливість фуражування на природних кормах (ціле зерно, зелені і соковиті корми).

Негативною стороною цього виробництва є відносна дорожняча отриманої продукції (м'ясо і яйця) у зв'язку з підвищеними витратами кормів на одиницю продукції та більшими витратами на створення і обслуговування "капітальних" споруд для підлогового утримання [6].

У нашій країні значна частина м'яса птиці і яєць для споживання населенням виробляється селянськими і фермерськими господарствами. Проте м'ясо-яєчних порід, які б задовольняли сільське населення за показниками несучості та живої маси, майже немає [5].

Фахівцями Інституту птахівництва УААН та спеціалістами його дослідного господарства "Борки" було створено популяції м'ясо-яєчних курей, які мають такі господарські характеристики: несучість - 205-215 яєць за рік, живу масу курей - 2,9-3,2 кг, півнів - 3,9-4,3 кг, збереженість молодняку і дорослої птиці - 94-97%, а в умовах присадибних господарств - добру несучість, високу масу яєць та покращені м'ясні якості. Ці кури також характеризуються підвищеною стійкістю проти хвороб і температурних стресів, добре поїдають місцеві корми. Дієтичні продукти присадибного птахівництва завжди мають попит та успішно конкурують з масовою і більш дешевою продукцією, виробленою в великих промислових птахогосподарствах. До речі, аналогічна тенденція чітко спостерігається і в країнах з розвинутим птахівництвом (Англія, Франція, Ізраїль та інші) [9].

Створені м'ясо-яєчні популяції курей характеризуються своїми біологічними особливостями обміну речовин і вимогами до енергетичної цінності, поживності кормів, рівня біологічно активних речовин [3]. Незбалансованість раціонів за цими показниками викликає не лише зниження продуктивності, але і погіршення здоров'я птиці.

Саме тому, розробка норм та режимів годівлі для створеної в ІІІ УААН популяції курей м'ясо-яєчного напрямку є визначальною ланкою для максимального прояву генетичного потенціалу, продуктивних якостей птиці і зниження витрат кормів на виробництво продукції, а в кінцевому результаті поліпшує рентабельність галузі.

Метою наших досліджень було визначення оптимальних норм згодовування корму та рівнів обмінної енергії і протеїну для курочок-молодок батьківського стада.

Матеріали і методи. Для вирішення поставленої мети на курчатах бірківської м'ясо-яєчної популяції у віці 9-21 тижнів були проведені дослід і виробнича перевірка. Для проведення дослід з курочок 4-тижневого віку було сформовано шість груп по 60 голів, а у виробничій перевірці дві групи по 150 голів аналогів за масою та розвитком. Годівля курчат відбувалась повнораціонними комбікормами за схемами, приведеними в таблицях 1 і 2.

Таблиця 1 - Схема годівлі курчат

Група	Поживність раціону та режими годівлі
1(контрольна)	за нормами для ремонтного молодняку м`ясних курей
2	як у 1-й , але у віці 5-21-тижнів норму корму підвищували на 10%
3	як у 1-й, але норму корму у віці 9- 21 тижнів обмежували на 5%
4	як у 2-й, але норму корму у віці 9- 17 тижнів обмежували на 5%
5	як у 2-й групі, а у віці 9-21 тижнів по енергії і протеїну обмежували на 6-10%
6	як у 2-й, а у віці 13-21 по енергії і протеїну обмежували на 6-10%

Таблиця 2 - Схема годівлі курчат у виробничій перевірці

Група	Поживність раціону та режими годівлі
1(контроль)	за нормами для ремонтного молодняку м`ясних видів птиці
2	у віці 9-21 тижнів добову норму корму обмежували на 5% в порівнянні з контролем

Параметри мікроклімату та освітлення витримувались в межах норм ВНТП АПК – 04.05. Протягом досліду та у виробничій перевірці враховувались основні зоотехнічні показники. У досліді в 17-тижневому віці птиці був проведений забій (по 5 голів з групи) і визначені морфометричні показники.

Результати досліджень. Збільшення добової норми корму на 10% в раціоні курчат 2, 4, 5, 6 груп в 5-8-тижневому віці суттєво не вплинуло на приріст маси тіла (таблиця 3), лише в 17-тижневому віці відмічено вірогідно більшу масу тіла курочок дослідних груп, при цьому витрати корму на кг приросту значно збільшувались у порівнянні з контролем (таблиця 4).

Таблиця 3 - Динаміка живої маси курочок по віковим періодам

Групи	Вік, тижнів				
	4	8	13	17	21
1-к	454± 8	1136± 26	1513± 35	1904± 36	2164± 37
2	446± 7	1150± 25	1525± 33	2008± 33*	2270± 39
3	457± 8	1097± 26	1365± 49*	1891± 39	2127± 45
4	445± 9	1125± 25	1480±31	1872± 33	2135± 42

5	443± 9	1175± 27	1563 ±36	2025± 39*	2255± 34
6	445± 8	1138± 26	1540±41	2020± 38*	2237± 41

Примітка. * P<0,05

Встановлено, що курочки (3-я група), які отримували з 9-тижневого віку обмежену норму корму на 5%, мали тенденцію до відставання в рості. В 13-тижневому віці вони мали достовірно меншу живу масу, але на кінець вирощування жива маса молодок цієї групи практично не різнилася з контрольною групою (таблиця 3).

Таблиця 4 - Витрати корму на голову/кг

Групи	За період, тижнів				
	0-4	5-8	9-17	18-21	0-21
1	0,82	1,62	4,37	2,18	9,00
2	0,82	1,76	4,78	2,40	9,76
3	0,82	1,62	4,16	2,06	8,66
4	0,82	1,76	4,58	2,28	9,45
5	0,82	1,76	4,78	2,40	9,76
6	0,82	1,76	4,78	2,40	9,76

Протягом вирощування курочки 5 і 6-ї груп, які відповідно до 9- ти і 13-тижневого віку отримували збільшену норму корму на 10%, а в подальшому знижену норму протеїну та енергії на 6-10%, мали тенденцію до збільшення живої маси, а молодки 4-ї групи, які з 9-тижневого віку отримували норму корму на 5% меншу від другої групи, за живою масою суттєво не різнилась з контрольними (таблиця 3).

За весь період вирощування курочок витрати корму при обмеженій годівлі були меншими на 0,34 кг (3,7%), ніж у молодок контрольної групи (таблиця 4).

При проведенні контрольного забою молодок 17-тижневого віку, вирощених із застосуванням двох контрастних режимів годівлі (збільшені норми на 10% і зменшені на 5%), не виявлено суттєвої різниці показників розвитку внутрішніх органів (таблиця 5).

Таблиця 5 - Абсолютні і відносні масометричні показники забою молодок (г)

Показники	Групи					
	1		2		3	
Передзабійна жива маса	1790± 50	%	1830± 75	%	1783± 67	%
Маса напівпар-раних тушок	1438 ± 43	80,3	1472 ±58	80,4	1439± 71	80,7
Маса печінки	29,9± 2,21	1,67	28,6 ±3,32	1,56	26,9±0,55	1,51

Маса м'язового шлунку	28,3± 2,22	1,58	36,7± 3,04	2,01	32,1 1,49	1,80
Маса серця	8,03± 0,56	0,45	8,60± 0,74	0,47	7,95±0,30	0,45
Маса підшлункової залози	4,02 ± 0,26	0,22	4,41± 0,29	0,24	3,86±0,21	0,22

Продовження таблиці 5.

Маса репродуктивних органів	1,15± 0,13	0,06	1,25± 0,22	0,07	0,95±0,09	0,05
Довжина яйцепроводу, см	11,9± 0,62	0,66	13,6± 1,16	0,74	10,9±0,50	0,61

При збільшенні норми згодовування корму на 10% відмічалась тенденція до збільшення відносної маси м'язового шлунку і довжини яйцепроводу, а при зниженні на 5% відповідно до зниження абсолютної і відносної маси репродуктивних органів та довжини яйцепроводу. Зміна норм годівлі суттєво не вплинула на відносну масу більшості внутрішніх органів молодок.

За результатами виробничої перевірки по визначенню оптимальної норми згодовування повнораціонного комбікорму для ремонтного молодняку курей м'ясо-яєчного напрямку продуктивності кращим варіантом визнано обмеження добової норми згодовування корму на 5% у порівнянні з нормами для м'ясних видів птиці. Обмеження норми згодовування корму на 5% у віці 9-21 тижнів сприяло економії корму за період вирощування на 3,8% та підвищенню однорідності стада на 7,6% (Таблиця 6).

Таблиця 6 - Показники продуктивності курочок у виробничій перевірці

№ групи	Жива маса курочок у 21 тиждень, г	Витрати корму на 1 голову, кг	Збереженість поголів'я, %	Однорідність стада, %
1 (базовий)	2106 ±24,0	9,0	96,3	88,4
2(новий)	2070 ±22,8	8,6	96,1	96,0

Розрахунок економічної ефективності нового режиму нормованої годівлі для ремонтних курочок м'ясо-яєчної популяції курей приведений в таблиці 6.

Таблиця 7 - Розрахунок економічної ефективності нового режиму годівлі при вирощуванні ремонтного молодняку

Показники	Базовий варіант	Новий варіант
Витрати корму на 1 голову за період 1-21 тиждень, кг	9,0	8,66
Вартість витраченого корму, грн. (1кг – 1,54	13,86	13,34

грн.)		
Економія корму, кг на 1 гол.	-	0,34
Вартість зекономленого корму, грн.	-	0,52
Економічний ефект на 1000 гол., грн.	-	520

Висновки

1. Зменшення норми згодовування корму ремонтним курочкам 9-21-тижневого віку на 5% дає змогу економити корми за період вирощування на 3,7-3,8%, суттєво не впливає на ріст і розвиток курчат м'ясо-яєчної популяції, сприяє підвищенню однорідності стада на 7,6%.
2. Економічний ефект при застосуванні нормованої годівлі з 5% обмеженням у віці 9-21 тижнів складає - 520 гривень на 1000 голів вирощених курочок.

Список літератури

1. Гибро. Родительское стадо. Руководство по содержанию.-2005. -62
2. Катеринич О. О., Бондаренко Ю.В. Нові м'ясо-яєчні популяції курей для фермерських господарств /О. О. Катеринич, Ю. В. Бондаренко //Пропозиція.- 2002.-№ 5.-С. 78-79.
3. Розведення, вирощування та утримання Бірківських м'ясо-яєчних курей: [рекомендації по розведенню] /під загальною редакцією Ю. О. Рябоконя.-2005.- 50 с.
4. Угнивенко А. М. Некоторые аспекты в технологии выращивания и кормления современных кроссов яичной птицы /А. М. Угнивенко // Эффективное птицеводство та тваринництво.- 2004.- № 12.- С. 29-30.
5. Ярошенко Ф. О. Інновації у птицеводстві - шлях до зростання його ефективності / Ф. О. Ярошенко //Ефективне птицеводство та тваринництво.- 2004.- № 2.- С. 11-15.
6. Castello J. A. Spaine: A Leader In Production And Consumption / J. A. Castello // Poultry Internation.- 2000.-V. 39, № 11.- P. 42-43.
7. Mc. Naughton J. Nutrition, management programs for pullets and breeders /J. Mc Naughton // Poultry Digest.- 1986.- V. 45, N 526.- P. 26-29.
8. Sasso meet demand with a "made to maesure"// International Hatchery Practice.-2002.-V.17, № 1.- P. 5.

9. Wilson H. R. Restricted feeding of broiler breeders /H. R. Wilson., D. R. Ingram, R. H. Harms // Poultry Sc.-1983.-V. 62, № 7. -P. 1133-1141.